

2. Почепцов Г. Від FACEBOOK'у і ГЛАМУРУ до WIKILEAKS : медіакомунікації / Георгій Почепцов. – К. : Спадщина, 2012. – 464 с.

Ткаченко А. В.,
студентка,
Національний авіаційний
університет (м. Київ)

ПРОБЛЕМА ДИСБАЛАНСУ ТЕМАТИЧНОЇ СПРЯМОВАНOSTІ В УКРАЇНСЬКОМУ СЕГМЕНТІ НОВИН

В українському інформаційному просторі досі існує помітний дисбаланс між новинами, які цікаві аудиторії, та новинами, які продовжують заповнювати ефіри, проте є не такими суттєвими для пересічних громадян. Мається на увазі тематична диспропорція – перевантаження телепередач репортажами та повідомленнями з тематики, яка, насправді, не має реального впливу на людей. Таким чином, виникає «інформаційний голод» та нівелювання тем, які є близькими до народу і несуть конкретну проблематику. Така тенденція спостерігається не лише в телевізійному сегменті, а й у пресі та електронних засобах масової інформації.

Для підтвердження цього факту порівняємо результати соціологічних досліджень, які проводилися у 2012 та 2017 роках соціологічною службою Центр Разумкова спільно з фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва.

14 червня 2012 видання «Главком» з посиланням на УНІАН опублікували результати соціологічного дослідження, яке проводилося у період з 31 травня по 6 червня 2012 року. У десятку найважливіших для українців проблем увійшли: подолання безробіття (59 %), подолання економічної кризи, економічне зростання (52 %), підвищення загального рівня зарплат, пенсій, стипендій (51,5 %), зниження цін на продукти і товари найпершої необхідності (43 %), поліпшення медичного обслуговування (40,5 %), соціальний захист малозабезпечених (40 %), боротьба з корупцією (39 %), зменшення плати за квартиру і комунальні послуги (31 %), боротьба зі злочинністю (31 %), земельна реформа, підтримка сільського господарства (29 %). Статус російської мови в Україні станом на зазначений період був актуальним тільки для 3,9 % громадян [1].

Опитування, яке проводилося у березні 2017 року показало, що наразі українців передусім цікавлять питання врегулюван-

ня ситуації на Донбасі (74,9 %), регулювання цін і зниження комунальних тарифів (56,4 %), а також – стимулювання розвитку економіки й створення сприятливих умов для бізнесу (48,2 %), боротьба з корупцією (45,6 %) та підвищення пенсій і зарплат (41,6 %).

За підсумками досліджень тієї самої соціологічної служби Українського центру економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова виявилось, що найбільш негативні зміни сталися у рівні цін та тарифів – тут про погіршення зазначили 88,5 % населення. В економічному становищі України погіршення вбачають 77 %, у рівні стабільності – 75 %, в упевненості громадян у завтрашньому дні – 74 %, а в рівні добробуту родини – 73 %.

Окрім того, майже половина опитаних також помітили погіршення в ситуації зі злочинністю (62 %), в охороні здоров'я (54 %), оплаті праці (54,5 %). Приблизно половина (49 %) респондентів сказали, що відчували погіршення в соціальному захисті й стільки ж – у пенсійному забезпеченні. Рівень дотримання законності державними службовцями погіршився на думку 43 % українців.

Здебільшого не сталося змін, на думку людей, у таких сферах, як становище російськомовного населення (69 %), становище україномовного населення (70 %), становище релігійних та етнічних меншин (64 %), міжнаціональні стосунки (64 %), рівень свободи слова (49 %), рівень демократії (46 %), дотримання прав і свобод (46 %) та освіта (43 %) [3].

Як бачимо, інтерес суспільства до проблеми, що стосуються економічного зростання, цін на комунальні послуги, якості рівня життя, боротьби з корупцією тощо за п'ять років залишився сталим. Більш того, рівень незадоволення населення лише зростає. І до нагальних питань, які потребують вирішення, додався воєнний конфлікт на сході України. А ті питання, які не привертали великої уваги населення (питання мови, етнічного, релігійного самовизначення тощо) і зараз залишаються другорядними.

Часто глядачам та читачам свідомо подають інформацію, яка, нібито, має відволікати від проблем, які є більш серйозними, ховаючи реальність за менш значущими подіями. Так, наприклад, останнім часом велика увага привертається до мовного питання (квотування на радіо та телебаченні, вимога до продавців та офіціантів говорити українською тощо), підготовки до пісенного конкурсу Євробачення-2017 та скандалів із закупівлями та тендерами, а також до безвізового режиму та ажіотажу з біометричними паспортами. Крім того, фігурантами новин часто стають політики, їхнє особисте життя та заяви, які ще не є підтвержені

офіційно. Це стає причиною низької поінформованості населення та низьким рівнем розуміння того, яка насправді ситуація в країні. Такими «інформаційними ямами» можуть користуватися певні особи, аби чинити пропагандистські дії та нав'язувати хибні ідеї. Ця проблема стала гострою, зокрема, під час інформаційної війни з Росією.

Аби попередити руйнівні наслідки навіювання та тиску з боку будь-якої зі сторін конфлікту ГО «Телекритика» розробила проект рекомендацій «Як протидіяти російській інформаційній агресії». Серед запропонованих порад зустрічаються і такі, які стосуються тематичної спрямованості повідомлень.

На територіях, підконтрольних українській владі радять більше уваги приділяти темам, які, за результатами опитування, здійсненого КМІС на замовлення ГО «Телекритика», є найбільш актуальними для українців. Це, насамперед, інформація про зниклих родичів та знайомих, втрати серед мирного населення та українських військових, а також дії місцевої та державної влади. На окупованих територіях – збільшити обсяг контенту, спрямованого на забезпечення інформаційних потреб мешканців окупованих територій та більше уваги приділяти наслідкам державної політики України для мешканців окупованих територій. Додатково наголошують на необхідності збільшити обсяг контенту, присвяченого темам, які є предметом маніпуляцій у російському пропагандистському дискурсі (діяльність НАТО, економічні та культурні процеси в ЄС, ситуація з одностатевими шлюбами та інше) [2].

Отже, вітчизняні ЗМІ мають брати до уваги тематичне різноманіття повідомлень та свідомо не замовчувати та не ігнорувати теми, які можуть бути важливими для населення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Видання «Главком» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://glavcom.ua/news/84452-status-russkogo-jazykane-interesuet-ukraintsev---opros.html>
2. MediaSapiens : сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.mediasapiens.ua/monitoring/advocacy_and_influence/go_telekritika_predstavila_rekomendatsii_z_protidii_rosiyskiy_propagandi/
3. Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова : сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.razumkov.org.ua/statti-ta-interviu/liudei-tsikavyt-vrehuliuvannia-sytuatsii-na-donbasi-rehuliuvannia-tsin-i-znyzhennia-komunalnykh-taryfiv>